

ELZARASZTOSÉB TELEFON 11-77
Egyik telefon (nyomda) 2-02
ARCHIVÁLAL TELEFON
Str. Baron L. Paj
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 018
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

X évfolyam 3.
1929 Május 23. szombat
1689 év Ijjár 13.

Dl. Ramaseter Róbert Budapest
I. Disztér 2. lje. 8.

Ára 5 lej

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13
és a

LLOYD EXPRESS
Str. Gela No. 20. Telefon 14-55
hirdetést irodák vesznek fel.

A belgrádi konferencia után

Alig nyílt meg s Belgrádban máris véget ért a kisantant-konferencia. Rövid, lakónikus szavak sejtetik csak, hogy mikről esett szó ezen a konferencián. Bármily diszkrét és bármily titokzatosak is azonban a kiadott kommunikék, annyit megtudhatunk belőlük, hogy a kisantant külügyminiszterei egységesen fognak fellépni a júniusban megnyíló népszövetségi ülészekon a kisebbségi problémák elintézésének kérdésében. Hogy eme „egység” mögött milyen szándék húzódik meg, azt — úgy hisszük — nem szükséges különösebben kifejteni. A kisantant államai annak ellenére, hogy belpolitikai viszonylatokban élesen elkülönöznek egymástól, külpolitikai tekintetben teljesen egyetértéssel állnak, hogy a kisebbségek jogainak garantálását a lehető legminimálisabbra kell szabni.

Kétségtelen, hogy ezt az egységes állásfoglalást az az idegesítő atmoszféra is elősegíti, melyet Grandi fascista külügyi államtitkár és Zalesky lengyel külügyminiszter budapesti látogatása váltott ki kisantant-körökben. Ez a nyugtalanság talán érthető is volna, ha viszont a magyar-olasz és magyar-lengyel diktatúrák ötlekezését nem magyarázná meg kellőképpen épen az utóállambeli kisebbségek elnyomása, mely alkalmat ad a hivatkozott államok államférfiaiknak arra való hivatkozásra, hogy a kisantant a kisebbségi elnyomás szövetsége.

Bizonyos, hogy a kisebbségi kérdésben a kisantant nem találta meg a bölcseséget és mérséklenséget az a középutjat, amely a fascista barátkozások élet elvehetné. Viszont az is valószínű, hogy a kisantant kimondott kisebbségellenes politikája sok alátámasztást nyer ezeknek a fascista barátkozásoknak láttán. A megoldás azonban nem a kisantant elgondolásának, mégkevésbé a fascista szövetségek irányában van. A megoldás Európa fényleges demokratizálásától függ, attól, hogy a mai reakciós kormányzat, amely természetesen tájpa a militarizmus és a sovinizmus ujjaledésének, egy új kormányzati szellem váltsa fel, mely a népek közleledését, a tényleges és lelki leszerelés lehetőségét teremti meg.

Bármilyenek lettek legyen a kisantant belgrádi konferenciájának határozatai, az — sine ira et studio — megállapítható, hogy ezek a határozatok a valóságban nem fognak teljes egészükben érvényesülni. Nem még abban az esetben sem, ha a júniusi népszövetségi tanácsülésen még mindig Chamberlain, Adatchi és Leon de Quinones fogják képviselni azt a javaslatot, melyet Londonban szövegeztek meg a kisebbségek panaszainak népszövetségi kezelésére vonatkozólag. Azonban nincs kizárva annak lehetősége sem, hogy a júniusi tanácsülésen már nem Chamberlain fogja képviselni Angliát, hanem Macdonald, vagy Lloyd George, illetőleg e két pártvezér pártjából alakuló kormány külügyminisztere. Ebben az eset-

„Vigyázz a gyermekedre”

a pompásan illusztrált Athenaeum-album-füzet. Sok okos tanács, utmutatás élet-szabály. Kétdíjnyert 62 Lett érte Lepage-oz Kolozsvá-

ben pedig nemcsak a kisebbségi probléma, de a kisebbségi problémával rokon gyarmati problémák is egészen más világitásban fognak kerülni s nem lehetetlen, hogy Európa egész jelenlegi hatalmi

egyensulya teljes átcsoportosítás alá kerül.

Ugy hisszük, hogy ugy a kisantant, mint ellenfelei ebben az esetben kényyszerítve lesznek a kölcsönös megértés eddig

mindig csak elvinek maradt álláspontját ténylegesen megvalósítani s végre sor kerülhet a ma életét annyira zavaró törekvések kiegyenlítésére, illetőleg paralizálására.

Tíz év — tíz kormány

Kik voltak kormányon Nagyrománia megalakulásától a mai napig

(Bucuresti-Bukarest, május 22. Az Uj Kelet tud.). Most, hogy Gyulafehérváron az egyesülés aktusának tizedik évfordulóját ünneplik, az egyik bucaresti lap igen érdekes statisztikát készített arról, hogy e tíz év alatt hány kormány volt uralmon a megnagyobbodott Romániában. A statisztikából kiderül, hogy tíz év alatt összesen tíz kormánya volt az országnak.

1918 december 1-én, amikor Gyulafehérváron kimondták, Erdély csatlakozását, a bucaresti kormány élén Bratianu Ionel áll. Az egyesülés után ebbe a kormányba belépett néhány erdélyi politikus is, mint tárcacékküli miniszter, akiknek az volt a feladatuk, hogy fenntartsák az összeköttetést a Consiliul Dirigent-tel. 1919 őszén a liberális kormány vizslépett, hogy helyett adjon a Vaitoia-

na tábornok elnöklété alatt megalakult tábornok-kormány, amely az általános választójog alapján az első választásokat lefolytatta.

Ebből a választásból alakult ki a híres „Ateneu”-beli parlament és amely Vajda elnöklété alatt az erdélyi nemzeti párt és a regáti parasztpárt exponenseit fogta össze, belügyminisztere pedig Lupu volt pártönkivüli programmal.

Ezt követte az Averescu-Take Ioncsu alatti negyedik kormány, amely 1921 februárjától—1921 decemberéig volt uralmon. Ez a kormány oszlatta fel a Consiliul Dirigent-et. Az ötödik kormánynak, amely mindössze egy hónapig volt uralmon Take Ioncsu volt az elnöke, őt váltotta fel Bratianu Ionel elnöklété alatt a liberális kormány, amely kerek négy

évig 1926 áprilisáig volt uralmon. A hatodik kormány Goldis-Lapedatu és Lupus nemzetipárti disszidensekkel kibővített Averescu kormány volt, amely Averescu elnöklétével 1927 júniusáig maradt hatalmon. Ezután két hétig Barbu Stirbey alatt nemzeti kormány próbált tiszta választásokat levezetni, de mert a kollaborációt nem tudta megvalósítani, meglepésszerű fordulattal Bratianu Ionel kapott kormányalakításra megbízást. Ez volt a kilencedik kormány, amelynek elnöke Bratianu Ionel halála után Bratianu Vintila lett. 1928 novemberében váratlanul megbukott a liberális kormány, amelytől a tizedik hatalmat a jelenleg uralmon lévő tiszta nemzeti parasztpárti vezérekből álló Maniu kormány vette át.

Véget ért a belgrádi kisantant-konferencia

Ujra meghosszabbították a kisantant-szerződéseket. Lezajlott a kisantant sajtó-kongresszusa is. Zaleski budapesti látogatása. Benes kétórás kihallgatáson volt Sándor jugoszláv királynál

Belgrád, május 22. A kisantant konferenciája mai tanácskozásán megállapította, hogy semmiféle változás nem történt az általános nemzetközi politikában. Az optánkérdésben egységes álláspontot határoztak el, úgyhogy ezenfelül egységes frontot fog képezni ebben a kérdésben a három állam.

Tegnapra volt kitüzve Benes javaslata az Oroszországgal való diplomáciai kapcsolatok felvételére vonatkozólag, ezt azonban elhalasztották.

A tegnapi tanácskozásról egyébként a következő kommunikék adták ki:

A kisantant három külügyminisztere május 21-én délelőtt és délután folytatta az általános politikai helyzet megvizsgálását, megerősítve álláspontjuk teljes egységét. Behatóan foglalkoztak különösen a szomszédos és határos országokhoz való viszonyaikkal és konstatálták, hogy ezek a kapcsolatok normálisan fejlődnek.

A három külügyminiszter azután foglalkozott az általános egyeztetési és döntőbírósi szerződések problémájával, a Népszövetség ismert határozatai értelmében majd elhatározták az általános és közös egyeztetési és döntőbírósi egyezmény aláírását, ami a délutáni ülés folyamán meg is történt. Ugyancsak aláírták a három állam szövetségi szerződésének meghosszabbítását is. A tegnapi ülés este 10 órakor ért véget.

Tegnap befejezést nyert a kisantant

sajtókonferenciája is. A május 19-21-én lefolyt kongresszuson résztvevő újságírók konstatálták, hogy

azok a szempontok, amelyek a kisantant sajtószövetségének megalakítására vezettek, változatlanul fennállanak ma is és további közös munkára szólítanak fel közös érdekeket.

A három állam sajtója, kezdettől fogva a megállapított elvek szerint fejté ki működését a beke és a szövetség erősítése érdekében. Az a főrekvés, amely a szövetséges országok kölcsönös megismerését célozza, szintén megfelelő eredményekre vezetett. Ettől a törekvéstől áthatva a sajtókisantant folytatni fogja eddigi munkáját és fokozni kívánja a kapcsolatokat a szövetséges államok sajtószervezetei között.

A nemzetközi távirati irodák igazgatói Belgrádból Bukarestbe utaznak, ahol a Rador vendégei lesznek.

Belgrád, május 22. A Pravda közlése szerint a külügyminiszterek mai megbeszélései odakonkludáltak, hogy mindhárman elismerték a régi szövetségi szerződések helyébe új arbitrázs-szerződések létrejöttének szükségességét. Mint a lap beavatott helyről értesül, a szerződés vizslatát már alá is írták. A Pravda hangoztatja, hogy a három állam kormányai között jövő akciók tekintetében is teljes egyetértés alakult ki.

Varsó, május 22. A sajtó élénk kommentárokkal kíséri Zaleski külügyminiszter budapesti látogatását.

A félhivatalos Epoka című lap rámutat arra, hogy a látogatás főcélja

Középeurópában normális bekeállapotok megteremtésének előmozdítása

és hogy a nem demonstratív jellegű, udvariassági látogatás senki ellen sem irányul.

Bécs, május 22. A távirati iroda belgrádi tudósítójának közlése szerint Benes cseh külügyminiszter két óra hosszát tartó audiencián volt Sándor királynál. Jugoszláv politikai körökben azt állítják, hogy a kihallgatáson jugoszláv állampolitikai kérdések is szóba kerültek.

Belgrád, május 22. A király ebédet adott a kisantant államok külügyminisztereinek tiszteletére. Megjelent az ebédn Zsifkovics tábornok miniszterelnök, továbbá Csehország és Románia Belgrádban akkreditált követei.

Bécs, május 22. A Neue Freie Presse „Közleledés Lengyelország és Magyarország között” címmel cikkzik Zalesky lengyel külügyminiszter budapesti látogatásáról. A lap azt írja, hogy Zalesky közvetíteni szeretne Franciaország és Magyarország között, hogy a két hatalmi csoport, Franciaország és Magyarország barátainak összejöttése elkerülhető legyen.

Rehabilitáltak az insterburgi Justizmord áldozatát

A bíróság felmentette Dujardin próbacsendőrt és ítéletében megállapította, hogy Jaquet valószínű gyilkosa felesége, az ártatlanul elítélt csendőr vádlója volt

Insterburg, május 22. Dujardin próba- idős csendőr újrafelvételi pöre véget ért. Az insterburgi bíróság megállapította, hogy nincs elegendő bizonyíték arra, hogy Dujardin 1918-ban meggyilkolta Jaquet gazdag elszázi ácsmestert sőt a gyanu sokkal inkább terheli Jaquet akkori feleségét, a mai Hölznernt.

A tárgyalás utolsó napján is óriási érdeklődés nyilvánult meg a pör iránt. A hallgatóság részére fenntartott padok teljesen megteltek és a közönség feszült figyelemmel várta: ki fogja-e mondani a bíróság hogy az első ítélet helytelen és justizmord történt.

Az új férj éjszakai jelenete

A tárgyalás elején a védő kérésére még egy Grün nevű tanut hallgattak ki aki igen érdekes dolgokat mondott el arról az emlékezetes éjszakai esetpatétóról, amely Jaquet asszony második férjének, Hölznernek házában játszódott le.

— Egyik éjszaka borzalmas lármára ébredtem — vallotta a tanu — Férfi-hang hallatszott, amely folyton azt kiáltotta: „Eressz el! Eressz el!” Megismerem Hölzner hangját. Ezután néhány tompa ütést, esőrómpölést hallottam, majd Hölzner így kiáltott:

„Egyetmár a föld alá küldtél, Hölzner Pált nem lehet.”

Az elnök itt közbeszólt és figyelmeztette a tanut, gondolja jól meg, amit mond nehogy tévedjen. Grün tanu kijelenti, hogy jól ismeri Hölzner hangját.

— Hallottam azután — folytatja — amint Hölzner így szólt: „Most megyek a rendőrségre.”

Elnök: Ön tehát pontosan emlékszik az esetre?

Tanu: Igen.

Most Hölzner szólítja fel a tárgyalóterembe. Az elnök ismerteti vele Grün vallomását, mire Hölzner a következőket jelenti ki:

— Ezt mondtam volna?

Az a dolog a esőrómpöléssel igaz lehet.

Arra azonban nem emlékszem hogy azt mondtam: „Egyetmár a föld alá küldtél, engem nem lehet.”

Grün tanu kijelenti:

— Az én részemről a tévedés ki van zárva.

Hölzner: Nem emlékszem erre a beszélgetésre.

Védő: Ezt ön beszélgetésnek nevezi? Ezzel a tanuk kihallgatása befejeződött. Megkezdődtek a perbeszéd.

Eichwald államügyész kifejtette beszédében, hogy a bíróság ítéletében egyúttal kritikát gyakorol az első ítélet fölött. Vigyázni kell azonban, hogy ne az első, hanem a második tárgyalás so-

rán kialakult mértékkel mérjen a bíróság. Az első tárgyalás vezetése ellen kifogást emelni nem lehet, az teljesen szabályszerűen folyt le, természetes azonban, hogy a mai legmodernebb kriminalisztika eszközeit akkor még nem alkalmazhatták.

Az ügyész ezután az első ítélet megsemmisítését és a vádlott szabadlábrahelyezését kérte.

mintán bűnösségére vonatkozólag pozitív bizonyíték nincsen. A gyilkossági esetet nem sikerült felderíteni. Megállapítja azonban, hogy gyanuok még mindig vannak Dujardin ellen, éppen ezért javasolja, hogy kártérítést ne állapítson meg számára a bíróság.

A felmentő ítélet

Avé döbészéd után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. Délben egy óra körül a bíróság újra bevonult a tárgyalóterembe és az elnök felolvasta az ítéletet:

„A bíróság a Dujardin Pál próbacsendőr ellen 1919 január elsején hozott ítéletét megsemmisíti. A vádlottat felmenti és a bűnper költségeit az állami kincstárra hárítja.”

Az ítélet kihirdetését a közönség nagy izgalommal hallgatta végig. Ezután az indokolás következett, amely szenzációs részletekben bővelkedik.

A bíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy Jaquet-et álmában lötték agyon.

Minden jel arra vall, hogy a gyilkosság tettesét a házbéliek között kell keresni. A házbéliek közül csak Dujardin és a meggyilkolt felesége jöhet számításba. Jaquet asszony ebben a perben mint tanu szerepelt. Vallomásaiban sok a bizonytalan momentum és található benne néhány tudatosan hamis adat is. Éppen ezért az ő vallomását nem lehetett az ítélethozatalnál tekintetbe venni.

Kétségtelen, hogy a gyilkosságnak egoisztikus okai voltak. Ezt felismerte az elsőbíróság is és ítélete indokolásában megállapította, hogy Dujardin pénz vágyból követte el tettet. Ha azonban ez a motívum Dujardinnál fenn is állt volna, sokkal egyszerűbb és veszélytelenebb módon a pénz birtokába kerülhetett volna. Ez tehát nem kielégítő megokolás.

Az ítélet indokolása ezután szó szerint a következőképpen folytatja:

„A bíróság nem tudja elképzelni, hogy Dujardin behatolt a házhoz, és ott a sötétben kutatott revolver után. Feltétlenül annak a veszélynek tette volna ki magát hogy felismerik. A másik lehetőség az, hogy a tett után csinálta a rendetlenséget, ez azonban teljesen kizárt. Dujardinnak a tett után a lehető legsürgősebben vissza kellett volna térnie szobájába. Az az eshetőség tehát, hogy a vádlott az egyedüli tettes volt, már ezzel is megdőlt.

— Ugyanebben a pillanatban azonban — folytatja az indokolás, — a legerősebb mértékben felkel a gyanu Jaquet asszony ellen. A gyilkosság pillanatában egyedül volt férje mellett. Az övé volt a revolver. Annak idején erről hamis vallomást tett. Ez még inkább fokozza a gyanut. Hozzájárul ehhez, hogy Jaquetné a konyhába szaladt, állítólag azért, hogy segítséget hozzon. Holott nyilvánvaló, hogy ha ez lett volna a célja, Dujardinhez kellett volna mennie, hiszen ő volt az egyetlen, aki segítséget nyújthatott. Feltűnő az is, hogy csak, amikor már a konyhába ért, akkor kiabált segítségért miáltal pedig a hálszobából a konyhába futott, hallgatott. Ez pszichológailag teljesen érthetetlen és a tárgyalás során nem sikerült megállapítani, hogy miért történt.”

Hatalmas Palesztina-miting Szatmáron

(Satmar-Szatmár, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától. Vasárnap délután öt óra körül zajlott le a szatmári városháza dísztermében, szokatlanul imponáns körök között a Keren Hajjeszód kapany első meetingje. A városháza hatalmas dísztermet zsúfolásig megtöltötte a közönség, amely Szatmár város zsidóságának minden rétegéből és vallási árnyalatából rekrutálódott. Az elnöki pódiumon helyet foglaltak Prinz József, dr. Weisburg Chaim, dr. Otto Abelesz, Zwi Levanon, dr. Borgida József, Klein Vilmos és dr. Fischer József.

Prinz József elnöki megüjtője után Gáspár Ede üdvözi a vendégeket a zsidó Népkönyha és zsidó Négylet nevében. Guth Lajosné az Árvagondozó nevében, dr. Fischer József Szatmár város tanácsa nevében. Dr. Fischer kifejti, hogy Palesztina felépítése ma már nem cionista kérdés, sőt nem is kizárólag zsidó kérdés, hanem az egész társadalom feladja. Végül dr. Borgida József a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében üdvözlölte a vendégeket.

Ezután dr. Abelesz tartotta meg rendkívül ahiasos beszédét, melyben a zsidó nemzeti gondolat történelmi fejlődését ismertette. Szatirikus hangon emlékezett meg azokról, akik még ma sem értik meg az idők szavát és mereven elzárkóznak Palesztina felépítésének gondolata elől.

Dr. Weisburg Chaim a zsidóság galutbéli helyzetével foglalkozott, majd Palesztina internationalis jelentőségét ismertette. Beszéd az országépítő ala-

pok eddig végzett munkájáról és a Jewish Agency jelentőségéről, amelynek révén az egész zsidóság, pártnyalatra való tekintet nélkül, kapcsolódik bele az országépítés művébe.

A nagy óvációkkal fogadott beszéd után Zwi Levanon tartott szeljes beszédet Palesztinának a galuthoz való viszonyáról.

Zwi Levanon beszéde közepette lépett a terembe dr. Jehuda Wilensky aki abban a pillanatban érkezett meg Palesztinából. Váradról autón utazott, hogy még idejében elérkezhesen a gyűlésre. A nagyszámú hallgatóság felállt és perecekig éjjelezte Wilenskyt.

— Haziról jövök — kezdte beszédét Wilensky — és hozom az édesanya üdvözlét gyermekeinek, akik még nem is ismerik anyjukat. Röviden fogok beszélni, mert fáradt vagyok, huszonnégy órája nem aludtam. Amit mondani akarok, az rövid is. Palesztinában csak jót és örömdetéseket látam. Az ország túl van a krízisen és nagy fejlődésnek néz elébe. Hogy ez azonban bekövetkezzék, szükség van az egész zsidóság egyetemes erőfeszítésére.

Dr. Wilensky rövid, de annál hatásosabb beszédével a rendkívül jól sikerült meeting véget ért.

Este tíz óra körül az Árvagondozó helyiségekben kétszáz terítékes bankett volt, amelyen elsőnek dr. Jordán Viktor üdvözlölte a vendégeket, majd dr. Borgida József a helyiesoport elnöke, tartott megható beszédet. Ezután dr. Wlen-

Hölznernt a legsúlyosab gyanu terheli

Mind ezek alapján az indokolás megállapítja, hogy

Hölznernt tanu a legsúlyosabb gyanu terheli abban az irányban, hogy köze volt a gyilkossághoz, vagy mint tettestársnak, vagy pedig mint bűnsegédnek.

Ez a gyanu oly erős, hogy az eset további tárgyalásánál ennek kell a kiindulási alapnak lennie. A tett oka nem egészen világos a bíróság előtt. Jaquet asszony vagy mint elégedetlen feleség akart megszabadulni urától, vagy pedig a férje vagyonára áhítozott, amit csak frával kellett volna megosztania. Hogy mily kiméletlen alapaossággal járt el Jaquetné, bizonyítja az, hogy fiát rábírta, mondjon le örökségéről, anélkül hogy ezért fiának hármii ellenértéket is nyújtott volna. Hogy mi oka lehetett volna Dujardinnak a gyilkosságra, arra vonatkozóan nincs elegendő adat. Kétségtelen, hogy vannak ellene is terhelő momentumok, ezek azonban egyáltalában nem pozitívek. De meg kell róni Dujardint azért, mert a tettet nem vette azonnal üldözöbe.

— Mind ezek az adatok — zárja be az elnök az indokolás felolvasását — nem elegendők arra a megállapításra hogy Dujardin tettestársasággal vadolható. Éppen ezért az első ítélet meg kellett semmisíteni: és Dujardint fel kellett menteni.

Az ítélet kihirdetése után a bíróság tanácskozára ült össze a kártérítés kérdése tekintetében. Az a vélemény alakult ki, hogy bár teljesen apró gyanuok fennállanak Dujardinnal szemben, mégis méltányos, hogy azért a kilenc esztendőért, amit ártatlanul fegyházban töltött, az állam kárpótolja.

Insterburgban az a hír terjedt el, hogy Dujardin védője 120—150 000 márka kártérítést fog kérni az államkincstártól védenése számára.

Amikor a tárgyalás véget ért, a távozó közönség lelkes óvációban részesítette a felmentett Dujardint, aki boldogan jelenti, hogy új életet fog kezdeni.

Akar-e tetszeni?

Vege meg a „Ne koplalj de légy karcsu” remekül illusztrált Atheneum-albumfüzetet 62 Lei Lepagenál Kolozsvár.

A világszerte ismert Marcel Guerlain párisi parfümeria felhívja a közfigyelmet, hogy nincs semmi közössége sem más cégekkel, amelyek névkonfuziót akarnak létrehozni, hogy gyártmányaikat elhelyezhessék Romániában.

Valamennyi eredeti Marcel Guerlain cikk egy eredetiségi ellenőrzési blokkot tartalmaz, a vezérképviselőt aláírásával és pecsétjével. — Csak szakkereskedésekben kapható.

Hirdessen az Uj Keletben

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzünk munkasait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktarait. Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

A berlini Zsidó Tudományos Akadémia legújabb kiadványa

„Szefer Harikma” dr. M. Wilensky kiadásában

A „Verein zur Gründung und Erhaltung einer Akademie für die Wissenschaft des Judentums,” amely kb. tíz évtized előtt alakult Németországban, a modern zsidó tudósok legjobbjait foglalja magában. Vezetőségében öt bizottság foglal helyet: tanudtudományi, nyelvészet-tudományi, bölcsészeti, irodalomtörténeti és történettudományi, amelyek működése tehát a zsidó tudományok csaknem minden ágára kiterjed. Az egyes bizottságok kap oly súlyos egyéniségeket látunk, mint pl. dr. Büchler (London), dr. Guttman (M. Berlin), Schwarz Z. (Wien), Epstein (Jeruzsálem), Löw (Szeged), Bródy (Prága), Gasten (London) stb. akikre a világ bármelyik akadémiaja büszke lehetne. Így nem csoda, hogy az egysület máris szép eredményeket produkált.

Az Akadémia kiadásában eddig vagy 10 abszolút értékű mű jelent meg leginkább német nyelven. Most pedig egy héber mű került sorra: rabbi Jóna Ganach „Harikma” című híres műve.

Rabbi Jóna Ibn Ganach a X. század végén, Kordovában született. Szűk kenye nyerét mint orvos kereste meg, halhatatlanságát azonban nyelvészettudományával vívta ki magának.

Tudományos működését több, kisebb munkájával kezdte, amelyben elődjének, rabbi Juda Ibn Chajjúnak addig megdönthetetlennek hitt nyelvaihi tételeit kiegészítette, sőt bírálta is. Uőbbival azonban egy nagy tudományos vitát kezdett magára és a dicső gazdag rabbi Semuel Hagagidót — Habusz király mindenható miniszterét, aki egyttal a spanyolországi zsidók feje is volt — ellenfelévé, sőt ellenségévé tette. A nagy harc, amelyben a két nagy ellenfél tanítványai is résztvettek, bizonyára sok keserű napot szerzett Ibn Ganachnak de a héber nyelv-tudományának csak hasznára volt, mert az éles és kíméletlen harc Ibn Ganachot fokozott szorgalomra keltette, mert gyűlöletre készítette és így jött létre az 5 határozatos, örökbecsű műve, amely őt a héber nyelv-tudomány legjelesebb alapítójává avatta.

Ezen korszakot jalkotó nagy munka két részből áll. Az első a „Szefer Harikma”, amely magában foglalja a héber nyelv szabályainak jelenségeinek és sajátosságainak tudományos leírását; másodikk pedig „Szefer Hassorásim” a neve, amely a héber nyelvgyököket magyarázza és nyelvtaulaniilag osztályozza a héber szavak sorrendben.

A művet Ibn Ganach arab nyelven írta, mivel ez volt akkor a korabeli tudomány nyelve és mivel a héber nyelvten különben is az arab nyelvten hatása alatt állott és fejlődött. De már a XII. században oly hírnévre tett szert a mű, hogy Juda Ibn Tibbon, a híres műfordító szükségét érezte annak, hogy azt héberre fordítsa az arabul nem értő érdeklődők számára.

A „Szefer Harikma” ezen héber fordítása 1856-ban jelent meg először Kirchheim-Goldenberg kiadásában, a „Szefer Hassorásim”-ot pedig Bacher látta el kitűnő bevezetéssel és jegyzetekkel s rendezte sajtó alá 1896-ban. Mindkét mű már rég elfogyott a könyvpiacról. De nem csupán a kereslet, hanem a héber nyelv-tudományának — különösen az utóbbi években — tett óriási haladása is szükségessé tette Ibn Ganach művének újabb kiadását.

A berlini zsidó tudományos akadémia különben is elhatározta, hogy a héber nyelvten középkori klasszikusait tudományosan feldolgozva mind kiadja. Nagystíliű, föltötte szerencsés elhatározás, mert erre semmilyen — nyereségre dolgozó — vállalat, soha kapható nem lett volna, már pedig a szóbanforgó művek kritikai kiadására a héber nyelv-kutatóknak égető szükségük van.

A sorozatot az Akadémia a „Szefer Harikma”-val nyitotta meg. A munkát pedig a kiváló, tudós kutatóra, dr. M. Wilenszkyre bízta.

Dr. Wilenszky a megbízatásnak kitűnően meg is felelt. Teljes, tudományos apparátussal állott neki a munkának. Négy kézirat (2 párisi és 2 londoni) állott rendelkezésére a héber szöveg helyességének megállapítására. De rendelkezésére állott dr. Wilenszkynek az eredeti arab szöveg is, úgy hogy Wilenszky ennek segítségével nemcsak hogy Ibn Tibbon fordítását — amely sok helyütt dőcögös — jobban megérthette, hanem Ibn Tibbon fordítását ellenőrizhette, sőt még korrigálhatta is!

A nagy betűkkel kinyomatott héber szöveg alatt találjuk Wilenszky jegyzetait, amelyek három csoportra oszlanak. Jobb oldalon vannak a forráshelyek jegyzetei amelyekre a szöveg hivatkozik. Bal oldalon vannak a szövegre vonatkozó, kritikai megjegyzések. Ezek alatt pedig a szövegnek tárgyi magyarázatai foglalnak helyet. És itt mutatkozik be Wilenszky nagy tudásának egész tárházával. Figyelme a legapróbb részletekre is kiterjed és kitűnő éleslátásával sok min-

Dietikus étterem

Oradea, Str. Josif Valea (Nagy Sándor u.) 3.

Új helyiségei megnyitak

Vegetáriánus konyha. — Kiváló, könnyű ételek. Preciz kiszolgálás, olcsó árak! Utazóknak 10% engedmény.

dent észrevesz, ami mellett az eddigi kutatók elsiklottak. A tárgy ösméretébe, de még a fordítás sajátosságaiba is annyira beleélte magát, hogy számára alig van a műben megoldhatatlan pont. Wilenszky nyelvezete modern de mégis könnyű, egyszerű. Stílusa rövid de mégis világos. Született kommentátor.

Különös örömmel kell megállapítanunk, hogy az összes jegyzetek nem német nyelven vannak írva — amint azt eddig a modern zsidó tudósok, különösen pedig a németek tenhi szokták — hanem héberül, ami sokkal célszerűbb de termé-

szesebb is. Nem tudjuk: kinek az érdeme ez? A szerzőé? A kiadó Akadémiaé? Avagy mindkettőé?

A gyönyörű kötet 4 kézirattöredékét is foglal magában, 208 negyedréti oldalra terjed és a mű 17. szakaszáig jut el. Az Akadémia közléseiből azonban tudjuk, hogy a munka folytatása rövidesen meg fog jelenni és hogy a kitűnő Wilenszky dr. immár Abr. Ibn Ezra gramatikai munkáinak kritikái kiadását készíti elő, aminek a szaktudósok nagy érdeklődéssel és örömmel néznek elébe.

Fleischer Lipót.

Nyilt harcba robban ki a liberális párt belső egyenetlensége

(Bucuresti-Bukarest, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt, amely tudvalegleg hosszú hónapok óta súlyos belső válságokkal küzd, csütörtök estére vezetőségi ülést hívott egybe, amelyen a párt parlamenti tagjai, kivül részt vesznek az összes volt liberális miniszterek. Ez a gyűlés rendkívül viharosnak ígérkezik, mert a beavatottak szerint Duca ezalkalommal fog először nyílt támadást intézni pártvezére ellen. A támadásra Bratianu Vintilának az „Univer-sul” hasábjain megjelent nyilatkozata ad alkalmat. Ebben a nyilatkozatban Bratianu tudvalegleg nemzetellenesnek dek-

larálta az alakulóban lévő nagy internacionális bank tervét, amelynek elnökéül Argetoiann van kizemelve. Duca védelmébe fogja venni volt miniszterétársát, Argetoiannut és ki fogja fejteni, hogy Bratianu Vintilát önző szempontok befolyásolták nyilatkozata megtételében.

Duca ezalkalommal éles szavakban fog kikelni Bratianu ama terve ellen, hogy a liberális párt most kormánybuktató akcióba kezdjen, mert véleménye szerint a nemzeti parasztpárt most az egyesülési ünnep hangulatában nagyobb népszerűségnek örvend, mint valaha. Duca azt

hiszi, hogy egy ilyen akció csak kudarc-al végződhetik, ezért annak megindítására kedvezőbb időpontot kell választani.

A fővárosi politikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek a liberálisok csütörtöki gyűlése elé, amely minden valószínűség szerint fordulópontot fog jelenteni a párt magtartásában.

Az „Adeverul” értesülése szerint a liberálisok támadó akciót akarnak indítani Titulescu ellen. A liberálisok állítólag kompromittáló iratokkal rendelkeznek Titulescuról, melyeket most nyilvánosságra fognak hozni.

Közzétették a kisebbségi kérdés revízióját sürgető német memorandumot

A német memorandum intézményes védelmet kér a kisebbségeknek

Berlin, május 22. A német birodalmi kormány most tette közzé azt a memorandumot, amit a kisebbségek védelméről már régebben a Népszövetség három bizottsága elé terjesztett. Az emlékirat, amelynek terjedelme huszonhét gépetl oldal, bevezetésül áttekintést közöl azokról az interpretációkról, ahogyan az 1919-iki békeszerződéseket, nevezetesen, azoknak kisebbségi vonatkozásait és záradékaikat értelmezni kell. A kisebbségek számára biztosítani kell azok népi sajátosságait, továbbá kulturális, nyelvi és vallási szabadságát. E garanciákért első-sorban azok az államok felelősek, akikhez a kisebbségek tartoznak. Ezek az államok tartoznak a kisebbségi jogokat az államalkotmány törvényeiben elismerni. Viszont a Népszövetség ügyel arra, hogy a békeszerződéseknek e határozatai végrehajthatóak legyenek. A Népszövetségi garancia felőli: első-sorban a kisebbségek helyzetének állandó ellenőrzését mindazon országokban, amelyeknek kormányai annakidején erre elkötelezték magukat. Felőli továbbá azt is, hogy a Népszövetség a kisebbségi pontok konkrét megsértése esetében beavatkozik. Ennek a rendszernek a fenntartása tartós garancia arra, hogy a kisebbségek lojálisan teljesítik állampolgári kötelességeiket ama állammal szemben, amelyhez tartoznak. Ha tehát fokozott érdeklődés irányul a kisebbségek védelmi pontozatainak betartása tekintetében, akkor ezt nem szabad egy más állam belügyeibe való illetéktelen beavatkozásnak tekinteni. Semmiesetre sem szabad ezt a ténnyt akként megítélni, mintha ez államellenes

mozgalom lenne. A német kormány azon a véleményen van, hogy a Népszövetség újabb hangsúlyozottan ismerje el ezeket a szempontokat.

Az emlékirat azután a kérdéssel foglalkozik, hogy a Népszövetség milyen módon tartozik a kisebbségek helyzetét ellenőrizni. Rámutat arra, hogy általános érvényű szabályok az ilyen ellenőrzésre nem állanak fenn. Arról van szó, hogy a Népszövetség által az utóbbi tíz évben gyűjtött adatok alapján a felügyelet intézményesen megszerveztessék. Semmiesetre sem elegendő a problémát egyszerűen átutalni a Népszövetség titkárságának. Itt egy permanens felügyeletről van szó és ezt csak egy külön népszövetségi szerv tudná hatékonyan elvégezni, olyan organizáció, amely kizárólag és tartósan foglalkozna a kisebbségi problémával. Feltétlenül permanens bizottságot kellene a kisebbségi ügyek számára megszervezni. Ez a bizottság állítsa össze az adatokat és ezek alapján terjesszen áttekinthető jelentést a Népszövetség tanács elé.

Ami a Népszövetséghez való kisebbségi peticionálás fontos kérdését illeti, az eddigi fogyatékoságok elhárítására a következőket javasolja a memorandum: A kisebbségek ügyeivel foglalkozó bizottság munkáinak eredményeit közölni kell a Népszövetség egyes tanácsaival, akik határozatnak afelett, vajjon az illető kisebbségek sérelmei továbbra is megfi-zett és tárgyalt panaszoknak. A bizottság gyeltessenek, vagy sem. Listaszerű kimutatását kell publikálni a beérkezett és tárgyalt panaszoknak. A bizottságnak

jogában áll a tények tisztázása érdekében kiegészítő információkat kérni maguktól a kisebbségektől is. Ha arra szükség mutatkozik, a bizottság kiegészítheti magát és eltávolíthatja a bizottságból ama államok képviselőit, akik részrehajlással gyanusíthatók.

A német kormány megállapítja, hogy ezeket az alap gondolatokat Dandurand kanadai népszövetségi képviselő is felvetette. Szerinte a petíciókat necsak egy hármashizottság tárgyalja, hanem maga a tanács. A memorandum támogatja továbbá a kanadai javaslatot, amely kimondja, hogy a kisebbségi petíciókat első-sorban az érdekelt állam kormányai tárgyalják és a kisebbségek csak akkor járulnak a Népszövetség elé, ha a kisebbségek saját országukban nem találhatnak jogorvoslást. Természetes, hogy ezért a kisebbségek jogain semmiféle sérelem nem eshetik.

A memorandum kihangsúlyozza, hogy a népszövetségi tanácsnak ama tagjai, akik nem tartoznak a kisebbségi hármashizottsághoz, kell, hogy értesüljenek a vizsgálat eredményeiről. Természetes, hogy maguk a kisebbségek elől szintén nem szabad eltitkolni azokat a határozatokat, amiket panaszuk ügyében hoztak.

Van kutyája?

„Az én kutyám” pompásan illusztrált Athenaeum-albumfüzetben sürítve minden benne van, amit a kutyáról tudni kell. Ára 62 Lei Lepagenál Kolozsvár.

A vád és védelem nagy csatája az egységes szakszervezetek feloszlátása perében

A jövő hét szerdájára halasztották a védelem pergátió kifogása fölötti döntést

(Cluj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék első polgári szekciója a tegnapi nap folyamán tárgyalta a működésétől felfüggesztett egységes szakszervezetek feloszlátásának ügyét.

A vádirat

A kolozsvári törvényszék szerda délelőtt 10 órára tüzte ki a nagy érdeklődéssel várt per főtárgyalását, amely a gyorsított perrendtartás értelmében mint rendes polgári ügy egészen rövid idő alatt futotta meg a vizsgálatról a főtárgyalásig eső utat.

Dr. Ilea vezetőügyész betegsége folytán a vádat dr. Boca törvényszéki ügyész látja el, aki pár szóval ismerteti a szakszervezetek működését s rátér a vádirat ismertetésére. A sokszor 1924-ig is visszamenő és egymással meglehetősen laza összefüggésben lévő események rekapitulálása körülbelül félórát vett igénybe. Megállapítja a vádirat mindenekelőtt, hogy az egységes szakszervezetek, mint olyan egy törvényellenesen létrejött alakulat, amely tulajdonképpen a kolozsvári famunkások, bormunkások és ruházati munkások szakszervezetének unióját jelentené. A kolozsvári törvényszék ezt a fuziót annak idején nem engedte meg, a három szakszervezet azonban ennek ellenére is egész familiárisan a törvényszék határozatának teljes figyelmen kívül hagyása mellett az uniót valóságban keresztülvitte s ezalatt a név alatt folytatta működését.

Az egységes alakulatba tömörült három szakszervezet, — írja a vádirat — ahelyett, hogy a szakmai ügyek elbuzdítását és védelmét szorgalmazta volna, politikai harcok szolgálatában állott, az ugynevezett munkás és parasztblökköt segítve, amely alapján véve nem egyéb, mint egy kommunista alakulat, teljesen külföldi kommunista szervezetek módszerei szerint megszervezte.

Külföldi pénzek

Ezen megállapítás során a vádirat felsorolja mindazon kommunista pereket, amelyek az utóbbi pár esztendő alatt a hadbíróságokon letárgyalás alá kerültek és azoknak szereplőit igyekeztek konkrét vonatkozásba hozni az egységes szakszervezetekkel. A vádirat szerint bizonyíték van arról, hogy a szakszervezetek kommunista karakterű manifesztumokat nyomattak és azokat tarjaikkal terjesztették.

Külön passzusát képezi a vádiratnak az a része, amely az állítólag külföldről kapott pénzegyekkel foglalkozik. Hivatkozik a munkaügyi inspektorátus 1064 —1927 számú átiratára, amely statisztikai adatokkal szolgál azokról a hatalmas összegekről, amelyek az egységes szakszervezetek kezén az utóbbi időben megfordultak. Ezen megállapítás szerint a munkás és parasztblökk az elmúlt évi választásokban 41 megyében jelöltette

listáját és eme választási aktivitása a blokknak 400 ezer leibe került. A kolozsvári katonai hatóságok egy kommunista perben ítéltek, amely 40 napig tartott. Emé tárgyalás egymagában legalább másfél millióba került. Hogy ezen összegek Oroszországból és Magyarországból erednek, arra a vádirat, mint oly tényre hivatkozik, amely a kolozsvári hatodik hadtest bírósága előtt lefolyt tárgyalások során már behizonyosodott.

Erkölcstelenségre oktatták az ifjumenekeseket

Hangsúlyozandó a munkaügyi inspektorátus megállapítása alapján, — írja a vádirat, — a szövetség helyiségei nem csak arra szolgáltak, hogy a jelenlegi államrend elleni harc módozatait tárgyalják, hanem valóságos fészkeivé váltak az erkölcsi romlottságnak, figyelembe véve azt a tényt, hogy itt gyülekeztek a mindkét nembeli fiatal kommunisták, akiket a szervezet vezetői erkölcstelenségre való oktatásuk révén akartak a mozgalomba bevonní. Mindezek a tények, valamint a szervezetnek a temesvári konferencián való részvétele, amely mint olyan, egy kimondottan politikai demonstráció akart lenni, kifejezetten bizonyítják azt a tényt, hogy a szövetség eltért az alapszabályban meghatározott céloktól és törvényekbe ütköző közzendat és közérkölcset sértő tiltott célokat akartak megvalósítani. Kérem tehát a jogi személyiségekről szóló törvény 26. pontja alapján — fejezte be vádbeszédét dr. Boca ügyész, — az egyesítést feloszlátását.

A védelem a vád valamennyi pontját cáfolja

Általános figyelem közepette emelkedik szólamra a védelem képviselőjében dr. Muica Joan ügyvéd, aki egy óras beszédben boncolja a meglehetősen rapszodikus felhalmozott ténybeli megállapítások értékét.

A vádirat, — ugymond — három pontban támadja meg a szakszervezetek működését és kéri annak feloszlátását. 1. Állítja a vádirat azt, hogy a szakszervezetek kimondottan politikai harcok szolgálatában állottak és így tehát eltértek az alapszabályokban lefektetett elvektől. 2. Állítja továbbá, hogy a szakszervezetek helyiségei erkölcstelen összejövetelek céljait szolgálták. 3. És végül, hogy ezen aktivitásukban a szakszervezetek külföldi kommunista szervezetektől pénzübeli támogatást kaptak. Ami az első megállapítást illeti, a vádirat oly tényeken alapszik, amelyeknek tulajdonképpen az egész szakszervezeti mozgalomhoz semmi közük nincs. Az utóbbi évek kommunista mozgalmaiban a vádirat kiragadott egyes epizódokat és azokat függetlenül attól, hogy szakszervezeti tagok, vagy azon kívül állók követték el, a szakszervezetek terhére írja. Oly megállapítás ez, amelyből minden logikai alap hiányzik. A szakszervezet, mint olyan, sem nyilvános, sem pedig állítólagos titkos üléseiken semmiféle politikai kérdéssel nem foglalkoztak. Működésük tisztára gazdasági jellegű. Természetesen a szakszervezeteken kívül mely politikai párt zászlajához csatlakoznak, az mindenkinek külön diszkréciójának joga. A paraszt és munkásbökk választási költségeinek a szakszervezet terhére való írása épen ezért teljesen alaptalan. A szakszervezetek a paraszt és munkásbökkal összeköttetésben nem állottak s pénzt külföldről nem kaptak. A munkaügyi inspektorátus, amely ezt oly csodálatosképpen megállapította, tudhatta azt, hogy a szakszervezetek könyvezetési nyilvános ellenőrzés alatt állanak és onnan bármelyik pillanathban megállapítható az, hogy jövedelmi forrásaik honnan dotálódnak és hogy bevételeiket mire költik el.

— Ami a szakszervezeteknek köz-

kölsbe ütköző működését illeti, ezen megállapítást ugylátszik a vádirat sem veszi komolyan. Bármilyen szorgos vizsgálat után sem sikerült egyetlenegy mondatot sem felfedeznünk az egész vádiratban, amely ezen minden bizonytalanságot, latbaeső megállapítást akár egy szóval is bizonyítani akarná. Azt hiszem, a szakszervezetek ennek az egyszerű, de leghatározottabb tagadással ebben a pontban eleget mondanak.

Elhalasztották az ítélet kihirdetését

A szakszervezetek titkos üléseket nem tartottak. A vádirat egyetlen titkos ülést sem sorol fel és nem indokolja, hogy mely alapon nevezik titkosoknak azokat az üléseket, amelyeken a kommunista párt országos megszervezése és elismertetése került szóba. A felszólalás rendes gyűlésen történt és csak egyik megnyilatkozási formája volt annak az

általános elkeseredésnek, amelyet a sziguranca és más hivatalos hatóságok állandó vegzációi a szakszervezetek vezetőségéből kiváltak. Amióta a kommunista párt megszűnt, azóta a szakszervezetek voltak állandóan a kommunizmus gyanujának kitéve. Természetes, hogy igyekeztek ennek a megnyilvánuló bizalmatlanságnak más irányt adni s ezt célozta volna a kommunista párt megalakítása.

Hivatkozással — fejezte be védőbeszédét dr. Muica, — a munkásszindikátusokról rendelkező törvény 45. paragrafusára, amely csak államellenes cselekedetek konkrét bizonyítása esetében enged meg a szakszervezetek feloszlátását és amely esetben is a negyedik kiközösítés alapján a feloszlátás felfüggesztendő, amennyiben a szakszervezetek a továbbiakban a törvényes helyzet tisztelbentartást ígrik, kérem a munkásonthoz azonnali megnyitását és a szakszervezetek működésének engedélyezését. Kérem az otthonok megnyitását és az iratok kiadását már csak azért is, mert csak ennek az alapján tudnak a szakszervezetek a törvényben biztosított kontradiktórius tárgyaláson érvelni.

A védelem beadványa fölötti döntés kihirdetését a törvényszék a jövő hét szerdájára halasztotta.

Dr. Borza kolozsvári professzort közoktatásügyi államtitkárnak nevezték ki

(Bucuresi-Bukarest, május 22. Az Uj Kelet tud.) A közoktatásügyi minisztérium elkészítette azt a dekrétumot, amely dr. Borza kolozsvári egyetemi tanárt a közoktatásügyi minisztérium államtitkárává nevezi ki, Borza professzor kinevezése a kisebbségi körökben is nagy meglepéssel találkozott,

mert Borza professzort általában megértő szellemű, liberális gondolkodású és nyugati koncepciójú tanügyi férfiak tartják, akitől remélik, hogy gondja lesz a kisebbségi iskolák sérelmeinek megoldására is.

Az új közoktatásügyi államtitkár hétfőn foglalja el hivatalát.

Gyógyulófélben van Maniu miniszterelnök édesanyja

A miniszterelnök Bukarestbe utazott, hogy résztvegyen a minisztertanács ülésén

(Cluj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tud.) Maniu Gyula miniszterelnök, amikor a kormány tagjai részére fentartott különvonaton Gyulafehérvárról Bukarestbe tartott, Brassóban egy sürgönyt kapott, amelyben arról értesítették, hogy Badacsonyan lakó öreg édesanyja súlyosan beteg. Maniu miniszterelnök azonnal megszakította útját, a legközelebbi vonattal Kolozsvárra jött, ahonnan Boila Romulus sze-

natusi alelnökkel együtt autón Badacsonyba utazott. A miniszterelnök szerencsére javulófélben találta édesanyját s minthogy az orvosok kijelentették, hogy édesanyja a gyógyulás útján van, a delutáni órákban a miniszterelnök autóval Kolozsvárra indult, ahonnan az esti expressszel tovább utazott Bukarestbe, hogy a máról holnapra halasztott minisztertanácsban résztvegyen.

Filipescu contra Dr. Giurgiu ügyben a nagyváradi tábla elrendelte a bizonyítási eljárás kiegészítését

(Oradea-Nagyvárad, május 22. Az Uj Kelet tud.) Általános érdeklődés közepette a tegnapi nap folyamán tárgyalta a nagyváradi tábla dr. Ilea tanácsa Filipescu Richárd kolozsvári törvényszéki bírónak dr. Giurgiu János ügyvéd ellen indított rágalmozási perét. Amint arról már többször beszámoltunk, dr. Giurgiu Jánosnak a Schultze-Mischajewszky ügyből kifolyólag incidense támadt Filipescu törvényszéki bíróval, akiről a tárgyalás nyolcadik napján dr. Giurgiu azt állította, hogy nem ismeri eléggé a tárgyalás anyagát, mivel a tárgyalás alatt újságot olvasott és szundikált. Furnea dr. elnök a rendtörvény értelmében dr. Giurgiu 1000 lej rendbírósággal sújtotta mindjárt a helyszínen. Filipescu bíró ellenben az ügyet a maga részéről tovább folytatta.

Igy került az ügy a nagyváradi táblához, amelynek tanácsa előtt dr. Giurgiu védőbeszédében szellemesen mutatott rá arra a viszonyra, amely a törvényszéki bíróság és az ügyvéd között fenn kell, hogy álljon és kijelentette, hogy ő nagyon is loyális volt, hiszen a harmadik napon már dr. Blajiu jegyző útján magánúton figyelmeztette Filipescu bírót, hogy kiserje több figyelemmel a tárgyalást. Kérte, hogy helyezze hatályon kívül a tábla a törvényszéknek ez ügyben hozott elsőfokú ítéletét amely tudvalevőleg egyhavi börtönnel és 5000 lejes pénzbírsággal sújtotta. A tábla rövid tanácskozás után elrendelte Schultze-Mischajewszky dosszár bekérését és ennek áttanulmányozása után az új főtárgyalás keretében fogja ez ügyben a végső döntést meghozni.

Értesítés!

Megnyílt Bucurestiben, a főváros központjában a

„Hotel Venetia“

Sir. Pictor Grigorescu 12. szám. A királyi palota mögött.

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel „Venetia szálloda“ vezetősége MOISESCU tulajdonos.

AZ

(Cluj)

tudósítói gyei ki idején kezett a vári (ab emberő szék vá történt ismert kezelési fájásról Dr. J. a beteg már il pituitri cíció bea alatt a dévai amely nyert, a beteg Első vényisé orvos a fatális orvosi kábh es vosi pr

— A vallo és az a sen has teg teri hogy a állapita. tehát m esetet k injekeio nyek kő betegem rel szem tudom c rendszer ban tul sēgü vol nem got fájdalma cíóval é nyujtan

A tő lem től Míndan társada jai, aki hogy a valószín vostudo azt, ho különb a gyóg nél az fordul. betegség zonyos terheso nak kif dítás e semmi ötődik esetben

Öné A remek Atheneá pénzzel 62 Lei

és az szervek talmair hōgē, valamit égésné

A bizonyítás kiegészítését rendelte el a tábla a gondatlanságból okozott emberöléssel vádolt orvos perében

Az orvosszakértők véleménye szerint nem műhiba, hanem fatális véletlen okozta a halált

(Uj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. L. J. egy hunyadmegyei kis bányaváros orvosának annak idején nagy feltűnést keltő ügyében ítélték a tegnapi nap folyamán a kolozsvári tábla. Az orvost gondatlanság okozta emberöléssel vádolja a dévai törvényszék vádirata. Még az elmúlt év elején történt ugyanis, hogy dr. L.-nél egy közismert petrozsenyi urihölgy jelentkezett kezelésre. A hölgy állandó makacs fejfájásról és rosszullétről panaszkodott. Dr. L. amenorrhoe esetét konstataálta és a beteg tüzetes megvizsgálása után a már ilyen esetekben alkalmazni szokott pituitrin intravazális injekciót alkalmazott betegénél, aki azonban az injekció beadása után rosszul lett és pár perc alatt az orvosi rendelőben meghalt. A dévai ügyészség elrendelte a boncolást, amelynek eredményeként megállapítást nyert, hogy a menstruáció megszűnését a beteg gravid állapotja okozta.

Első fokon az ügyet a dévai törvényszék tárgyalta. A teljesen megtört orvos a tárgyaláson a halálesetet egy fatális véletlennek tudta be, amely az orvosi szakirodalom szerint is a legritkább esetben szokott előfordulni az orvosi praxisban.

Az alkalmazott pituitrin injekció, vallotta dr. L. — általában bevált és az adott esetben mindig eredményesen használt orvosi preparátum. A beteg terhes állapotát tekintettel arra, hogy a terhesség csak öt hetes volt, megállapítani lehetetlen volt. Nem marad tehát más hátra, mint az amenorrhoe esetet kombinációba venni. A pituitrin injekció ilyen esetben rendes körülmények között teljesen ártatlan valami. A betegem halálát speciálisan ezzel a szerrel szemben fennálló idiosinkrazijának tudom csak tulajdonítani. A beteg idegrendszere ugylátszik éppen ebben az irányban túlságosan gyengült ellenállóképességű volt. Erre az esetre azonban igazán nem gondolhattam, hiszen a beteg nagy fájdalmáról panaszkodott s az injekcióval és azonnali segítséget akartam nyújtani.

A törvényszéki tárgyaláson a védelem több szakértőt sorakoztatott fel. Mindannyian a hunyadmegyei orvos-társadalom legreprezentatívusabb tagjai, akik egybehangzón vallották azt, hogy orvos-kollégájuk feltevése minden valószínűség szerint helytálló. Az orvostudomány már rég megállapította azt, hogy más-más egyének egészen különbözőképpen reagálnak ugyanazokra a gyógyszerekre. Gyenge idegzetű nőknél az ilyesmi különösen gyakran előfordul. Az indio szinkrazia kimeríthető betegségek után is kifejlődhetik, de bizonyos testi állapot, mint például a terhesség, különösképp okot adhat annak kifejlődésére. Természetesen graviditás esetében a pituitrin injekciónak semmi célja nincs. A negyedik, vagy ötödik héten, mint például a konkrét esetben azonban az orvostudomány a

terhességet konkrétan megállapítani nem tudja.

A dévai törvényszék a védelem érveinek éppen a szakértői véleményezés folytán helyt adott és az orvost a vád és annak következményei alól felmen-

tette. Az ügyész felebbezése folytán került másodfokon a kolozsvári táblához dr. L. J. bűnügye. A védelem képviselőjében dr. Fenichel József kolozsvári ügyvéd jelent meg a tárgyaláson, aki hosszas szaksterü fejtegetés során igyekezett a vád alá helyezett orvos éze répét tisztázni.

Már a törvényszéken kihallgatott szakértői véleményezés — mondotta — teljesen megvilágítja az adott esetet. Az idiosinkrazia az orvosi tudomány egyik jólismert jelensége, amely éppen abban nyilvánul, hogy különböző külső behatásokra némely egyének egész sajtáságosan viselkednek. Az abnormális reakció éppen úgy mutakozhatik bizonyos ételekkel, fűszerekkel, szagok-

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat, mert ez a vezető márka.

kal, vagy színekkel mint például orvos-ságokkal szemben. A dévai orvosszakértői véleményezés ezt a feltevést igazolta kérem tehát az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A tábla pár perces tárgyalás után elrendelte az újabb orvosszakértők kihallgatását.

A vonat elé vetette magát egy váltóhamisítással vádolt bethleni kereskedő

(Dej-Dés, május 22. Az Uj Kelet tud.) Ma reggel a bethleni pályaudvaron megrendítő öngyilkosság történt. Amikor a reggeli szamosvölgyi vonat Bethlen állomás felé közeledett, a mozdonyvezető észrevette, hogy a mozdonytól mintegy harminc méterre a síneken egy emberi test fekszik keresztben. A mozdonyvezető azonnal 'efékezte a mozdonyt és sikerült is a vonatot még a kelő időben megállítani. Akkor vették észre, hogy nem élő ember, hanem öszseroncsolt holttest fekszik a síneken és minden valószínűség szerint az éjjeli

vonat ment keresztül az öngyilkossági szándékból a sínekre feküdt emberen.

A vonat utasai a síneken fekvő holttestben Vas Mihály negyvenkétéves bethleni kereskedőt ismerték fel. Vas Mihály feleségével és két gyermekével példás családi életet élt, azonban anyagi gondjai teljesen felőrölték idegzetét. Legutóbb a Szilágyi Elenora cégnél fennálló adósságát Merza Menyhért dési kereskedő aláírásával ellátott kétszáz ezerlejes váltóval fedezte. Amikor a Szilágyi Elenora cég a lejárat napján a

váltót Merza Mihálynak prezentálta, a dési kereskedő kijelentette, hogy az aláírás nem tőle ered. A bírósági tárgyaláson az irászakértők meg is állapították, hogy a váltó aláírása hamis. Vas Mihály az így keletkezett büntetőügytől való félelmében szánta el magát végzetes tetteire. A jelek arra mutatnak, hogy előbb a Szamosba akarta vetni magát, a végzetes tett előtt némi italt vett magához és illuminált állapotban került a vasúti sínek elé, ahol végrehajtotta tettét.

Madgearu miniszter válaszol Bratianu Vintila nyilatkozatára

A kereskedelemügyi miniszter nagy expozéja a kormány gazdasági programjáról

(Bucuresti-Bukarest, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt héten politikai körökben nagy feltűnést keltett Bratianu Vintila interjúja, amely az „Universul”-ban látott napvilágot s amelyben az egykori miniszterelnök közeli gazdasági katasztrófát jósol be, amelyért természetesen a jelenlegi kormányt tette felelőssé. Az egyesülési ünnepek miatt Madgearu miniszter csak most jutott hozzá, hogy az interjúra válaszoljon.

Madgearu ipar és kereskedelmi miniszter az „Adeverul”-nak adott interjújában kijelenti, hogy Bratianu Vintila nyilatkozata egyszerű manőver, amelynek célja felzavarni a vizeket. Ez a nyilatkozata bizonyítéka annak az új taktikának, melyet a liberálisok vezére magáévá tett és amely nem más, mint menekülés a felelősség elől.

Bratianu Vintila nem jön a parlamentbe, nem kockáztatja meg a nyílt mezőnyben való harcot, mégis ez az in-

terjú haladást jelent és az első támadást napvilágnál a kulisszák mögötti, sőt a külföldi támadások és mesterkedések után.

A miniszter birálat tárgyává teszi a volt liberális miniszterelnök provokációs politikáját, amely úgy az országnak, mint a külföldnek oly súlyos károkat okozott. Kifejti, hogy a volt kormány által hagyott nagy deficit az országot majdnem a csőd szélére juttatták. A jelenlegi kormány a külföldi tőke és szakértők együttműködését nagyra értékeli és ennek támogatásával szánja az államháztartást.

A kormány következetesen alkalmazza a stabilizációs tervet és az ország gazdaságának fejlesztését és ennek a szolgálatában áll a kormány gazdasági programja, amely elsősorban egy központi szövetkezeti bankot és különböző szövetkezeti intézményeket fog létesíteni, azután a mezőgazdasági hitelintézetet.

Ezzel kapcsolatosan a parlament előkerülnek a mezőgazdaság támogatásáról, a halászatról és az árterületekről szóló törvényjavaslatok. A parlament elé terjesztjük a vámtarifát, amely a nemzeti iparának új lehetőségeket fog nyújtani és kereskedelmi szerződéseket fogunk kötni azokkal az államokkal, amelyekkel még nem kötöttünk. A tárgyalások Törökországgal, Ausztriával és Olaszországgal már meg is kezdődtek.

Madgearu ezután folytatólagosan kijelenti, hogy a külföldi szakértők megvizsgálva az államkinestár, a Banca Nationala és a CFR helyzetét, borzasztó képet nyújtottak a liberális és liberálisok által kreált kormányok gazdálkodásáról és hozzá nem értéséről. Semmi rejteni valónk nincs; teljes a bizalmunk, hogy törekvéseink a helyzet javítására, megértésre találunk és hozzá fogunk járulni államunk hitelének helyreállításához.

Figyelem!

Megkezdődött a nagy végeladás Blatt harisnya és kötött áruházában.

Figyelem!

Siessen ezen ritka kedvező alkalmat felhasználni, hogy prima minőségű árut eddig nem létező olcsó árban vásároljon. **Arukészlet egy félétben is eladó.** — Üzleti berendezés eladó.

BLATT, Fötér 13.

Öné lesz a legszebb lakás!
A remekül illusztrált „Szeresd otthonodat” Athenaeum-albumfüzet megtanítja kevés pénzzel izléses, elegáns otthon berendezni. 62 Lei Lepagenál! Kolozsvár.

Influenzánál és az összes légzőszervek hurutos bántalmainál, mint köhögés, rekedtség, stb valamint a gyomorégésnél a legjobb a Málnási SICULIA gyógyviz
Mindenütt kapható!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánászi zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő,
 Str. Lipscaul 91.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

A falusi kereskedők és italmérők tiltakoznak a kormány szövetségi politikája ellen. Bukarestből jelentik: A falusi kereskedők és kiskereskedők átírásban fordultak a bukaresti Sfatul Negustoreschez, amelyben arra kérték, a kereskedőtanács elnökségét, hogy június 25-re kongresszusra hívja össze az ország falusi kereskedőit és italmérőit, akik tiltakozni akarnak a kormány szövetségi politikája ellen, amely a falusi kiskereskedelmet és italméréseket egzisztenciájukat veszélyezteti.

Erdélyben nem foglalták le a Zsidó Lexikont. Közölte az Uj Kelet, hogy Budapesti Veszely Ödön pécsi egyetemi tanár feljelentésére a vizsgálóbíró lefoglalta az Ujvári Péter által szerkesztett Zsidó Lexikont. Szerkesztőségünk közlött kérdés érkezett, hogy mi történt a Romániába hozott példányokkal: vajon ezeknek is hasonló sorsban volt részük? Megnyugtatóan közölhetjük, hogy az itteni példányokat természetesen nem érintette a budapesti hatóságok intézkedése.

Bajnoki mérkőzések — esütörtökön. A kolozsvári futball szakosztály ügyletszik esütörtököt ünneppánnak jelölte ki. Legalább is erre mutat, hogy a mai napra, amely a kalendáriumban, mint egyszerű hétköznapi szerepel, megkezdésükre három bajnoki mérkőzést ír ki. A szakosztály úgy látszik, nem számol azzal, hogy a játékosok legnagyobb része nem profionista, hanem amatőr, akiknek egyéb foglalkozásuk is van munkanapon. Vagy talán épen erre számolva, írták ki a mérkőzéseket, hogy egyes profionális csapatok könnyű pontokhoz juthassanak. Akárhogyan is áll a dolog, közöljük a közönséggel, hogy ma, esütörtökön, a szakosztály rendezésére, délben 1 órakor KAC—Sodronyipar 3 órakor Haggibbor—Universitatea, 5 órakor Romania—KMSC bajnoki mérkőzések lesznek. A szakosztály a felhívó hirdetésére egyébként még visszajárunk.

Magyar Színház
 1929 június 1-én, szombaton este fél 11 órakor tartja hangversenyét
DAJOS BÉLA
 a hegedű nagymestere
 világhírű zenekarával.
 Jegyek kaphatók: Odeon-cégnél, Strada Memorandului No. 16., valamint a színházi pénztárnál olcsó árak mellett.

Ismét egy óceánrepülő-start. Berlinből jelentik: Newyorki jelentés szerint Williams pilóta és társa ma éjjel Old-Orchardból Róma irányába, az óceán átreptelésére startolnak.

Magyar állampolgár gyilkossági bűnperre Párisban. Párisból jelentik: Az esküdtsek holnap kezdik meg a feleséggyilkos Mayer Jakab magyar állampolgár bűnperének tárgyalását, aki egy évvel ezelőtt elvált feleségét, Reich Magdolnát, revolverrel halálra lőöztette.

Felmelegedés várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint a felhőzet csökkenése várható, a lecsapodások szűnésével és felmelegedéssel. Később helyi zivatarok még lehetségesek. A hőmérséklet Budapestben ma délben 18 fok Celsiusus.

Máris válságba jutott az új osztrák kormány

Bécs, május 22. — Politikai körökben újra válsághírek terjengenek. Az utóbbi két hét politikai eseményei arra engednek következtetni, hogy a polgári blokk kormányzati helyzete ma már sokkal rosszabb helyzetbe jutott, mint Seydel lemondása idején volt. Bevaftottak előtt közismert dolog, hogy a koalíció

jobboldali elemei elégedetlenek Stresemann kancellárral, akit a szociáldemokratákkal való „paklizása” vádjával illetnek. A baloldali elemek viszont azért bizalmatlanok az új kormánnyal szemben, mert még eddig nem mutatott hajlandóságot arra, hogy a jobboldali diktatura híveinek próbálkozásait meg-

fékezze. A helyzet kétségkívül komolynak látszik. Nem lehet tudni, hogy az elemények milyen irányt vesznek, de annyit tény, hogy a polgári koalíció erőtlensége veszélyt jelenthet az ország jövőjére.

Rendkívüli jelentőségű új találmányokat mutattak be a newyorki ipari kiállításon

London, május 22. — A newyorki ipari kiállításon feltűnő volt egy villamos áramtól üzemben tartott kohó, amely az acélt 2500°-ra hevíti és az a tulajdonsága, hogy az áram a nem-vezető testekre hőhatást sem gyakorol, úgy hogy a kohó közvetlen közelében tar-

tózkodhat bárki, anélkül, hogy az óriás forráságból valamit is érezne. A készüléknek az a titka, hogy a fűtésre felhasznált elektromos áram másodpercenként háromezerszer váltakozik. Az erdős találmányok közé tartozik még egy kis villamoskocsi, mely emberi

hangok iránt érzékeny és pusztán szóra automatikusan bekapcsolja előrefeljáró és működést megszüntető szerkezetét. Bemutatták még a kiállításon a cseppfolyós szén, újfajta világító csöveket és sok más érdekes technikai újítást.

Eckener lefújta az újabb óceánrepülő utat

Ma hajnalban indul el Cuers de Pierrefeuből Friedrichshafenbe a Zeppelin. Ötvenezer autó hozta a kíváncsiakat a francia Rivieráról a kényszerleszállás színterére. Elmarad a nyárra tervezett vilá körüli út is

Berlin, május 22. Cuers de Pierrefeube ma délutánra várják vissza Eckener-t, aki holnapi hajnali startja előtt még megkoszorúzza a Dixmuiden hőseinek emlékművét.

A Graf Zeppelin hajnali négy órakor indul el a repülőerről Friedrichshafenbe és magával viszi azokat az utasokat, akik a kényszerleszállás utáni napokban is kitartottak a léghajón utazás mellett és Toulonban maradtak vissza, hogy a motorok rendbehozását bevárják.

A Graf Zeppelin startjára már megtették az összes előkészületeket. A levegőbe emelkedést előreláthatólag, nagy közönség fogja végigszemlélni. A

léghajó holnap délután négy óra tájban érkezik meg a friedrichshafeni légi kikötőhöz.

A Graf Zeppelin utazik ez alkalommal a francia admirális öt pilótatisztje és a léghajóművek Cuers de Pierrefeube érkezett mérnökei és műszaki igazgatója is.

Toulon, május 22. A francia Riviera vendégeinek özönlése Cuers de Pierrefeube még egyre tart. A Graf Zeppelin megtekintése hozzatartozik a „chio”-hoz. Hozzáértők ötvenezer gépkocsira takszálják azon gépjárművek számát, amelyek a kényszerleszállás időpontja óta kíváncsiakat hoztak a tengerészeti repülőterre.

Berlini jelentés szerint az óriás Zeppelin nyárra tervezett vilá körüli útja elmarad, mert Japánban még nem történtek meg a közbeeső leszállás biztosítására vonatkozó előkészületek.

Bern, május 22. Eckener dr. több svájci lap munkatársa előtt kijelentette, hogy közelebről nem indul újabb óceánjáró utra, mert nem akar felelősséget vállalni a kísérletezések esetleges balsikeréért.

Páris, május 22. A déli lapok Cuers de Pierrefeuból azt az értesítést szereztek, hogy a Graf Zeppelin a hajnali start helyett csak holnap délután négy és öt óra között indul Friedrichshafenbe.

Egy hawaii hercegnő-énekesnő nagy sikere Prágában. Prágából jelentik: Urulani, hawaii hercegnő, Pilsenben fel lépett a Pillangó kisasszony ömcszerében és nagy sikere volt. A színház le kötötte a hercegnőt további néhány vendégszereplésre.

Seagrave Potsdamban is rekordot akar. Berlinből jelentik: Lovag Seagrave órnagy, angol autó-gyorsasági rekord és a moterosónak gyorsasági verseny világrekordere, június másodikán Potsdamba érkezik s részt vesz a moterosónak-versenyen. Seagrave indulása elő német sportkörökben a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek.

Az amerikai távirótársaság kiterjeszti üzletkörét az óceánjáró hajókra is. Londonból jelentik: Az amerikai nemzetközi táviró- és távbeszélő társaság a közeljövöben kiterjeszti üzletkörét az óceánjáró hajókra és azok fedélzetére készülékeket szerelnek fel, melyek segítségével a drótnélküli összeköttetés lehetővé válik az óceán bármely pontjáról a jelentősebb amerikai és európai városokkal.

Hogy lesz „Dáma és gavallér?”
 Hogy érhet el társadalmi sikereket? Vegye meg a remekül illusztrált Atheneum-albumfüzetet 62 Leiert Lepagetiól Kolozsvár.

Hajalmas tüz London külvárosában. Londonból jelentik: London egyik külvárosában hajalmas tüzvész tört ki. Egy nagy szikvizgyár és egy missziós iskola tövig égett. A tüzoltóság későn érkezett a veszedelem színhelyére, mert a tüzterhelt telefonközpont lassan kapcsolott. A hatóságok megindították a legszigorubb vizsgálatot.

Peruban forradalom tört ki. Newyorkból jelentik: Ideérkezett jelentések szerint Peruban forradalom tört ki, melyről közelebbi részletek egyelőre hiányoznak.

A kolozsvári törvényszék helyt adott Rezik Károlynak a Magyar Konzervatórium ellen badot keresetének. A kolozsvári törvényszék a tegnapi nap folyamán tárgyalta Rezik Károlynak, a Magyar Konzervatórium volt igazgató-

jának az intézet fenntartói ellen beadott keresetét. Mint ismeretes, Rezik Károlyt különféle okokból, a Magyar Konzervatórium közgyűlésén állásától felmentették. Rezik formai hibák miatt keresetet adott be a közgyűlés határozata ellen. Tekintettel arra, hogy ezen formai hibák a tárgyalás folyamán beigazolást nyertek, a kolozsvári törvényszék Decusara tanácsal a felmondást semmiinek mondotta ki és Reziket állásába visszahelyezte.

A magyar regényirodalom legújabb remekelt

1. Bibó Lajos: **Anyám!** A modern magyar társadalom nagy regénye. 2 kötet, művészi egészvászonkötés — — — — — Lei: 612.—
 2. Földi Mihály: **Az utolsó álarc.** Ujszerű regény a színészvilágból. Finom egészvászonkötés — — — — — Lei: 313.—
 3. Móricz Zsigmond: **Az ágytakaró.** Magyar zamatu történet. Izléses vászonkötés — — — — — Lei: 408.—
 4. Szomorú Dezső: **Térjtek meg végre hozzám.** Különleges témák kis novellákban. Szép egészvászonkötés — — — — — Lei: 245.—
 5. Zilahy Lajos: **Valamit visz a víz.** Ragyogó meseszöveg, mesteri lélekelemzés. Csinos egészvászonkötés — — — — — Lei: 232.—
 6. Babits Mihály: **Halál fia!** Regényes korrajz a magyar középsztályról. 695 oldal, díszes egészvászonkötés — — — — — Lei: 632.—
- Napjaink leghíresebb regényei:**
7. E. Diding: **A világpók.** Az arany és rádium regénye. Modern egészvászonkötésben — — — — — Lei: 232.—
 8. Dos Passos: **Nagyváros.** New-York regénye, minden bűne, minden gyönyöre. Impozáns egészvászonkötésben — — — — — Lei: 398.—
 9. Hutchinson: **Az asszony, aki pénzt keres.** A cím beszél. Elegáns egészvászonkötésben — — — — — Lei: 320.—
 10. Blasco Ibanez: **Mindenki asszonya.** Regény korunk emésztő tüzeiről: a hisztériáról. Szép egészvászonkötésben — — — — — Lei: 272.—
 11. Mereszkowskij: **Leonardo Da Vinci.** Egy rendkívüli művész regénye egy rendkívüli korban. 2 kötet, piros luxuvászonban — — — — — Lei: 327.—
 12. G. Da Verona: **Cleo, divatszalon.** Merőben ujszerű, forró szerelmi történet. Elegáns egészvászonkötésben — — — — — Lei: 245.—
 13. Zilahy Lajos: **Két fogoly.** Forró szerelmi történet a nagy háboruból. 2 kötet, elsőrangú vászonkötésben — — — — — Lei: 544.—

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Csütörtök
 — Ju
 esendör
 Uj Kel
 elfogta
 vargót,
 kolta B
 test,
 hogy ö
 tét, Ci
 kért ki
 madt és
 Ö erre
 a saját
 örtiszte
 vallja a
 kit vele
 mar a

SZELI
 W' LIEK
 vissza
 uszonnat
 tintet tes

— Por
 werpenb
 katonai
 magassá
 kigyulla
 gyelő a
 dett hol
 amikor

— Ugy
 védi irod
 Calca Re
 alá hely

— Zsa
 ellen. N
 banditák
 ték Lind
 nagyköve
 iart köve
 hogyha a
 bolják a
 newyorki
 Amerikáb
 ni a has
 rá Morro
 ijedt, a
 nyát azon
 pilőgepe
 vers kísé

— Elje
 Rázboeni
 (Orheul)

— Cső
 ház. Po
 móan sor
 gár-banki
 sät külot
 tozlatják,
 hogy a e
 igazgató
 kognál s
 koztak el
 natta a
 koncezzio
 bankház

százéve
 Vegye m
 neaum-ab
 Lepagenál

— Egy
 lenítés u
 donból je
 sön egy r
 nítés uj
 dós mód
 kapholnak
 lchet eler
 ven állato
 kálta ki

— Fel
 vallászb
 nepégén.
 lasszabad
 ünnepsége
 tek. Az
 tans vett
 lönvonat
 ahogy kü
 nepégekr

Jugoszláviában elfogták a magyar esendőrmester gyilkosát. Megírta az Uj Kelet, hogy a jugoszláv esendőrség elfogta Nagypál Antal rovtomultu esavargót, aki Zamárdi mellett meggyilkolta Réthy Florian esendőrtiszthelyettesét. Nagypál Antal azzal védekezik, hogy övédelemből követte el véres tetteit. Cigaretta akart gyújtani és tüzet kért kísérőjétől, aki erre durván rátámadt és a puskatussal ütlegelni kezdte. Ő erre elvette a fegyvert Réthytől és a saját puskájával verte agyon a csendőrtiszthelyetteset. Tetteitársa nem volt vallja a gyilkos. A másik esavargó, akit vele együtt kísért Réthy Florian, már a verekezés elején kerekelt oldott.

SZELLEMLEG és TESTILEG KIME-NŐLLEK a leggyorsabbha úgy szerzik vissza frissességüket, ha reggelre és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanál **Ovomaltin**et tesznek.

— Porráégyve zuhantak a földre. Antwerpenből jelentik: Tegnap reggel egy katonai repülőgép, amely ezer méter magasságban gyakorlázott, hirtelen kigyulladt. A gép pilótája és a megfigyelő altiszt porráégyt. Megszenesedett holttestük valóságos szerteomlott amikor a repülőgép a földre zuhant.

— Ügyvédi hír. Dr. Klein Miksa ügyvédi irodáját a Str. Sineai 6 szám alól Calea Regele Ferdinand 30. Etaj I. szám alá helyezte át. Telefon: 4-16.

— Zsaroló manőver Lindbergh apósa ellen. Newyorkból jelentik: Ismeretlen banditák névtelen levélben megfenyegették Lindbergh ezredes apósát, Morrov nagykövetet. A banditák ötvénezer dollárt követelték a diplomaától azzal, hogyha a pénz nem kapják meg, elrabolják a fiatalabbik leányát, akit egy newyorki intézetben nevelnek. Hogy Amerikában milyen komolyan kell venni a hasonló fenyegetéseket, bizonyosságra Morrov eljárása, aki annyira megijedt, a névtelen levélből, hogy a leányát azonnal hazavitette, még pedig repülőgépen, az intézetből és otthon fegyvers kísérettel őrizteti.

— Eljegyzés. Landau Rózsikát (Cetatea Războeni) eljegyezte Rosenfeld Mihály (Orheiul-Bstrta).

— Csődbe jutott egy pozsonyi bankház. Pozsonyból jelentik: A tulajdonos sorsjegyzetekkel foglalkozó Ungárbankház csődbe jutott és tulajdonosait különböző visszaélések miatt letartóztatták. A bukás oka az a körülmény, hogy a csehszlovák állami sorsjáték igazgatósága reviziót eszközölt a bank káznál s amelyek anyagilag nem mutatkoztak eléggé erőseknek, atól megvonatta a sorsjegyeladási koncessziót. A koncesszió megvonása okozta az Ungárbankház bukását is.

Hogy lesz százéves, friss, rugalmas? Vegye meg a remekül illusztrált **Atheaunum-album** füzetet. „Éljen így” 62 Lei Lepagenál Kolozsvár.

— Egy mexicói orvos a helyi érzéstelenítés új módszeréről számolt be. Londonból jelentik: Az orvostársaság ülésén egy mexicói orvos a helyi érzéstelenítés új módszeréről számolt be. A tudós módszerével az érzéstelenítést alig néhány az érzészerbe juttatásával lehet elérni. Az orvos kísérleteit hetven állaton és háromszáz emberen próbálta ki és azok sikerrel kecségetnek.

— Félmillió protestáns vett részt a vallásszabadság 400 éves jubileumi ünnepségén. Londonból jelentik: A vallásszabadság 400 éves évfordulójának ünnepségei Speyerben tegnap véget értek. Az ünnepségeken félmillió protestáns vett részt, akik most rendre különvonalakon elhagyják a várost, mint ahogy különvonalakon érkeztek az ünnepségekre.

„Ha az angol munkáspárt győzelme esetén a munkaadók szabotálni fognak, a munkáspárt megkezdi a szocializálást”

Snowden szenzációs kijelentése programbeszéde kapcsán

London, május 22. Az angol választási harc egyre jobban kieleződik. Különösen a konzervatívok és a munkáspárt jelöltjei között éles a szóharc. Snowden a munkáspárti kormány volt pénzügyminisztere a konzervatív párt-hoz tartozó nagy iparos képviselőjelöl-

tek kijelentéseire adott válaszában azt hangoztatta, hogy amennyiben a választásokból a munkáspárt kerülne ki győztesen és a munkaadók szabotálni akarnának, a munkáspárt sürgősen meg fogja kezdeni a szocializálás előkészítését.

Risérleti célokból megmérgezte a feleségét

Egy amerikai vegyész azért nőült meg, hogy bizonyos mérgek hatását megfigyelje

Newyork, május 22. Baltimorban egy híres kémikus különféle mérgekkel kísérletezett és különösen olyanokkal, amelyekre másképpen reagál az állati és másképpen az emberi szervezet. A kémikusnak kísérleti anyagra volt szüksége és mivel nem akadt senki, aki a mérgezési kísérleteknél a kísérletinyúl szerepét vállalta volna, arra a gondolatra jutott, hogy megmérgezi és feleségét annak tudta nélkül felfogja használni a kísérleti célokra.

A kémikus házasságának második napján lezárta a kísérletezéshez és az asszony görcsöket kapott, ágyának dőlt. A férj ellenmérget adott be és az asszony jobban lett. Ezek az esetek gyakran ismétlődtek, de az asszony még sem gondolt arra, hogy férje, Mr. Molton, milyen célokra használja fejegészségét. Talán sohasem tudta volna meg, ha nincs a házasságának egy ördöge, amely sok mindent felderít: a féltékenység. Molton asszony szeretete volna megtudni, nincs-e férjének valamelyes titka és ezért távolléte alatt irásztalában kutatót. Nem talált szerelmes leveleket, de megtalálta férjének naplóját, amelyben pontosan fel voltak jegyezve, hogy mely napokon mily mérget adott be feleségének és mily hatást tapasztalt.

Az asszony azonnal megindította a vádlóperét férje ellen és az államügyész vád alá helyezte Molton kémikust. A házasságot felboncolta a bíróság, a bünyvadi eljárás még folyamatban van. Molton kémikus azzal védekezik a bíróság előtt, hogy a tudomány érdekében folyamodott ehhez a lépéshez.

Millió agrárpanamát fedeztek fel Hunyadmegyében

(Cluj-Kolozsvár, május 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Curenul jelentése szerint a hunyadmegyei Petris községben nagy agrár-panamának jöttek a nyomára. Mint a lap írja, Karsten von Lichtenfeld bárónak 5000 holdra terjedő erdőssége és legelői voltak a megyében a melyek 1921-ben az agrártörvény értelmében kisajátításra kerültek volna. A Banca Generala még a földreform végrehajtása előtt felajánlotta a bárónak, hogy a mintegy 90 millió lej értékű reprezentáló birtokot 2 millió lejért megvásárolja. Az osztrák báró, hogy birtokáért a kisajátítás helyett valamit is kapjon, hajlandónak mutatkozott nyelbeütni a vásárt.

Hogy azonban a tranzakció létrejöhesse, a bárónak bizonyítania kellett, hogy román állampolgár, holott Lichtenfeld báró ausztriai állampolgár volt. A Banca Generala Petris községnek Vulpescu nevű tisztviselőjére próbált pressziót gyakorolni, hogy a telekkönyvi átírást eszközölje, annak ellenére, hogy Lichtenfeld báró osztrák állampolgár. Miután Vulpescu sem a presszióknak, sem az ígéreteknek nem volt hajlandó engedni, a bank interveniált abban az irányban, hogy Vulpescu az ország másik sarkába helyezték át. Miután ez sikerült is, Leniei Péter jegyzőt rávették, hogy Lichtenfeld bárónak illetőségi bizonyítványt állítson ki, amelynek alapján aztán az átírás nem volt többé nehéz művelet.

A Curenul tudni véli végül, hogy a kisajátítás után a bank azonnal eladta a birtoknak egy részét 25 millió lejért. A földművelésügyi minisztérium által bevezetett vizsgálat során a jegyző bevallotta, hogy ő állította ki a kérdéses bizonyítványt a bárónak, azonban azonnal védekezett, hogy pressziót gyakoroltak rá és félt, hogy Vulpescu kollégája sorsára jut. A minisztérium a lap értesülése szerint meg fogja semmisíteni az adásvételi szerződést és a birtokot fel fogják osztani a parasztok között.

Közgazdaság

Románia gazdasági helyzete a külföldi sajtó tükrében

A »Mitteläropische Wirtschaft« legutóbbi számában foglalkozik Románia gazdasági helyzetével. Az előkelő és jól informált gazdasági sajtóorganum ezzel kapcsolatban többek között az alábbiakat írja:

— Románia gazdasági helyzetét általában a minden vállalkozásoktól való tartózkodás jellemzi. A mezőgazdaságban

a szigorú tél sok hátrányt okozott, számos helyen újra kellett szántani és a koratavázi fagyok is se erősen ártottak az őszi vetéseknek. Az ipari vállalkozások április havában jelentősebb összegeket kaptak a kincstári tartozások kiegyenlítése fejében, ez azonban nem adott nagyobb lendítést az iparnak, mert az újabb befektetések helyett a kapott

Aspirin
tabletták
a meghülés előjeleinél, reumai fájalmaknál.

összegetek elsősorban adósságaik törlesztésére fordították. A kereskedelem helyzete sem mutat javuló tendenciát. A bankokhoz az állami fizetések révén nagyobb összegek folytak ugyan be, azonban nem lehet kihelyezni. Az értékpapír piacon lanyha kurzusok vannak, sőt egyes vállalkozások nagyobb kurzusességek is voltak. Az általános gazdasági viszonyok rosszabbodására jellemző, hogy az elmúlt hónapokban az adók nagyon gyéren folytak be, igaz ugyan, — jegyzi meg a Mitteläropische Wirtschaft, — hogy agrárországban a legnagyobb adóbevételek az év utolsó hónapjában vannak, azonban a hatszázmilliónyi deficit, amelyet az utolsó három hónapban mutat ki a pénzügyminisztérium, nagyon súlyosan érezteti hatását.

— A gazdasági élet reorganizálása lassú tempóban halad előre. Az új vámtarifja előkészítései folyamatban vannak. A telefon üzem reorganizálására vonatkozó tervek eddig semmiféle konkrétumot nem mutatnak fel, csupán az új építések terve halad a megvalósulás felé, amennyiben a kormány ötszázmillió lejt szavazott meg erre a célra, a hosszú tél miatt azonban a munkálatok csak későn és csak vontatottan indultak meg.

Bizottságokat létesítenek a CFR-nél a vasuti károk megállapítására. A CFR vezérigazgatósága körendeleket intézett az egyes kerületi vasuti igazgatóságokhoz és utasítást ad arra vonatkozólag, hogy minen vasutizagzatóság székhelyén egy-egy bizottságot alakítsanak, amely a szállítások közben ért károk összegét vagy a rosszul kiszabott díjak visszatérítését gyorsabban elintézzék. Ebben a bizottságban a jogügyi, formalmi és számvizsgáló egy egy megbízottja foglal helyet.

A komplett sörszállítmányok sulya. A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint a speciális magánvagonok sulyát, amelyek sörrel szállítanak legkevesebb tízezer kilogrammban kell megállapítani. Ez azt jelenti, hogy egy sörszállító vagon (speciális) sulyát akkor is tízezer kilogrammban állapítja meg a vasut, ha a suly ennél kevesebb. A rendelkezés már érvénybe lépett.

Meggyorsítják a gabona szállítását. A CFR vezérigazgatósága körendeleket adott ki, amelyben utasította az összes állomásokat, hogy a felesleges hatóságok engedélye nélkül is bármikor, bármely mennyiségben rakhatnak be gabonát. Abban az esetben pedig, ha az illető állomásnak nem állna elég vagon rendelkezésére, azonnal táviratilag kell kérni a szomszédállomásoktól és ezek a használaton kívüli vagonokat kötelesek azonnal rendelkezésre bocsátani.

Elkészült a tőzsdetörvény tervezete. A tőzsdetörvény előkészítésére kiküldött bizottság elkészítette a törvényjavaslatot. Madgearu kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a törvény még a parlament ezidei ülészakájában le lesz tárgyalva.

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek az agyvertédről, a fejfájás és szivdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este egy-egy pohár természetes »Fereze József« keserűvizet. Kínikái vezető orvosok igazolják, hogy a Fereze József víz mélytétel előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtóknak bizonyul. Kapható gyógyszerárakban. drogériákban és fűszerüzletekben.

Ak és az emberiség

Irta: JEFIM SOSULJA

1. Plakátokat ragasztanak.

A házaknak és utcáknak a képe mást nem változott. Az ég az ő életpogtyigian egyformaságában köznap kétséggel borult abázak és uccák fölé, a járdakövek szürke maszkjai most épügy, mint máskor, egykedvűen néztek bele az uccákba és hirtelen, mintha pestis terepje volna össze őket, emberek jöttek és arcukról vastag verejték hullott az enyves dézsába. Az emberek ugyanis plakátokat ragasztottak. A szöveg ami a plakátokon állott, egyszerű volt, kiméletlen és elháritatlan. A plakátokon pedig ez állott: „Mindenkinek, kivétel nélkül!”

A Végső Elszántság Kollégiumának háromtagú bizottsága végig fogja járni kerületenként a várost, hogy megvizsgálja a lakosoknak az élethez való jogát. A bizottság tagjai között orvosok is lesznek, akik a lakosokat egészségügyi szempontból megvizsgálják. Mindazok, akiknek léte a bizottság fölleslegesnek találja, kötelesek huszonnégy órán belül megválni az élettől. Ezen idő alatt azonban az ítélet ellen lehet majd felelőbeadni. A felelőbeadás irásban köli beadni a Végső Elszántság Kollégiumának vezetőségénél, amely a beadványokat legkevesebb három órán belül végérvényesen eljuttatja. Olyan föllesleges lakosok, akik akarának gyöngesége miatt, vagy mert szeretik az életet, nem tudnak önként végezni magukkal, az ilyen emberek eltávolítását a Kollégium ítélete értelmében barátok, szomszédok, vagy erre a célra kiküldött fegyveres különítmények fogják végrehajtani.

Megjegyzések.

1. A város lakói tartoznak magukat alávetni a Végső Elszántság Kollégiuma minden határozatának és parancsának. Minden lakos a hozzáintézett kérdésekre tartozik való igazat felelni. Minden fölleslegesnek talált ember jelleméről jegyzőkönyvet vesznek fel.

2. A fenti rendelkezések a legkeményebb határozottsággal fogják végrehajtani. Kiméletlenül el kell lávóítani azt az emberfölösleget, amely útjában áll az életnek az igazság és boldogság alapján való felépítésében. A rendelet kiterjed minden polgárra; férfiakra, nőkre, gazdagokra és szegényekre.

3. A várost senki el nem hagyhatja abban az időben, mikor a bizottság az élethez való jogot ellenőrzi.

2. Az igazalom első hullámai.

— Olvasza?
— Olvasza?
— Olvasza?! Olvasza?!
— Olvasza?! Hallotta!
— Láta a plakátot?! Láta? Csakugyan láta?!!
— Mindenjitt a városban emberek verődtek össze. A közlekedés megakadt. Emberek, akiket hirtelen rosszul élt fogott el, a falakhoz támaszkodtak. Sokan sírtak. Sokan elájultak. Estig ezeknek a száma hallatlanul megnőtt.
— Olvasza?
— Börszasztó! Kétségbeesítő! Hallatlan!

— Érhethetlen! Hiszen mi választottuk a Végső Elszántság Kollégiumát! Mi magunk adtuk neki a felhatalmazást!
— Való igaz!
— A mi borzasztó könnyelműségünk, látja! Itt az eredmény!
— Igaz, Való igaz, mi magunk okoztuk ezt, de amikor megcsináltuk, meg akartuk javítani a mostani életet. Ki gondolt volna arra, hogy a Kollégium

A „Terítés, tálalás” művészetére

megtanít a remekül illusztrált Atheneum-albumfüzet. Küldjön érte bélyegben 34 Leit Lepagehoz Kolozsvár.

ezta problémát ilyen borzasztó egyszerűen fogja megoldani?!

— Ilyet persze! Mi ezektől az emberektől vártuk a reformokat! Ilyen emberek től!

— Honnan tudja a dolgokat? Publikáltak talán a fölleslegesek listáját?

— Ki az elnök?

— Valaki azt mondta, hogy elnökül a Kollégium Ak urat választotta.

— Mit nem mond! Ak urat! Ez még szerencse!

— Igen, igen! Tény és való, Ak ur az elnök!

— Nagy szerencse! Olyan ember, akinek szeméjéhez semmi gyánu nem férhet.

— Természetesen! Nem kell, hogy nyugtalanok legyünk. Elvégre az emberfölösleget akarják eltávolítani és nem valószínű, hogy eközben igazságtalanságok történjenek.

— Mondja csak, kedves barátom, de öszjütem mondja meg! Hogy vélekedik? Elui hagyunk majd engem? Tudja, én jó ember vagyok! Ha emlékszik, én voltam az, aki ott volt, amikor egy gőzös elsüllyedt és husz óras beugrott egy men tőcsolnakba. A csónak azonban, ha emlékszik, nem bírta ki a nagy terhelés ölnök ki kellett ugrania, hogy a többi tized meg lehessen menteni. Én az öt kö zött voltam, akik a vízbe ugrottak. Ne nézzen rám olyan gyanakvóan, most már öreg és gyöngö vagyok, de akkor fiatal és bátor voltam. Csodálom, hogy nem hallott erről az esetről! A lapok mind megírták. A másik négy elmerült és én véletlenül megmenekültem. Mit gondolt, életben hagynak engem?

— És engem?

— És engem!

— Én az egész vagyonomat szegények között osztottam el. Már régen volt. De yannak róla írásos bizonyítékaim.

— Nem tudom. Minden a Végső Elszántság Kollégiumának céljától és álláspontjától függ.

— Azt akarom mondani magának, ked ves polgártárs, az, hogy valaki hasznos a hozzátartozóira, még nem igazolja egy embernek az élethez való jogát. Ha ezt az elvet elfogadjunk, akkor minden bilyve pesztonkának joga lenne az élethez. De ez egy ósdi felfogás! Az ember nem ma radhat megrégi elvei és felfogása mel lett.

— Akkor magyarázza meg nekem, miből áll tehát az embernek az életre jogosító értéke?

— Nem tudom!

— Ugy?! Tehát ön nem tudja?! Akkor miért tart fölvasásokat nekünk jogról és igazságról?

— Boesássanak meg, én úgy magyarázom a dolgokat, ahogy épen tudom.

— Polgárok! Polgárok! Nézzetek csak! Nézzetek oda! Hogy rohannak az emberek! Micsoda pánik! Micsoda ribillió!

— Ó szivem! Ó szivem!

— Ó nagy isten! Segítsé! Segítsé!

— Megállni!

— Ne csináljatok még nagyobb riadalmat!

— Megállni!

3. Futnak, rohannak.

Tömegek rohannak végig az uccán. Pozsgásképi fiatalok rohannak, de azuk jele van riadt ijedtséggel. Szerény alkalmazottak, akik üzletekben, vagy hivatalokban dolgoznak. Menyasszonyok keményre vasalt ruhákban. Dalárdák tagjai. Dandyk. Anekdotázó emberek, billardjátékosok, mozgófogatók, strébersek, semmittevők, szédélgők fehér homlok kaj és göndör hajjall. Borbélyok, látogatók. Emberek, akiknek örökké száraz a torkuk. Viccelők, készelők, fantaszták, szerelmeseik, kerékpározók, Szélesvállu sportemberek lovasgók, családok, hosszuhaju bizelgők, aljas melankólikusok fekete epedő szemekkel, akiknek fiatalasága mögött hideg üresség húzódik meg. Fia

tal fősvények, mosolygó béli ajakkal, céltalan szóhámosok, habverők, botrány csinálók, jóindulatu szemlék, okos gazfickók.

Futottak tovább: vastag, falánk, lusta asszonyok. Sovány komlórudak, igényesek, unalmasak, férfiholodok. Buták hitvesei, locsogó asszonyok, parázna nők irigyek, fősvények, de most mind annyian félelemmel az arcukon rohannak. Gőgös libák, kedves kis tehetségtelenek, akik unalmukban hajukat festik, közömbök erkölcslenek, egyedülvalók, tehetetlenek, szemtelenek, könyörgők, akik most a nagy ijedtségben formájuk szépségét is lvesztették.

Csontos aggastyánok futottak, kövérek, hajlott lábúak, nagyok, szépek, az elvetéltek Házmosterek, zálogosok, börtönörök, fűszerkereskedők, jóindulatu bozdélyosok, ószháju, parókás lakajok, tekintélyes családapák, akik csalásból és hitványaságból hizlalták magukat, hamisjátékosok és nagyhasú senkik.

Sűrű, előretörő, kemény tömegben rohantak Testüket és tagjaikat izzadt anyagok vonták be. Szájukból vastag gőz ömlött. Az elnémult, elhagyott házak felé szitkok és panaszok ömlöttek.

Sokan a vagyonomat vitték magukkal és így rohantak. Karmaikkal cipelték a párnákat és a kosarakat, a szekrényeket. Göresösen fogták az ékszereket, gyermekeiket vitték, a pénzt és kibáltak, visszaneztek, kezeit tördelték és tovarohantak.

De visszatartották őket. Hozzájuk hasonló emberek rájuk löttek, elibük rohantak, bottal ütötték őket, öklükkel, kövekkel, haraptak csunya szitkokat mondtak és a tömeg visszahömpölygött, a halottakat és sebesülteket hátrahagyva.

Estére a város rendes arculatát viszeszákaptá. Az emberek reszkette jlték lakásaikban és az ügyekben hempergettek. A keskeny, forró koponyákban két ségbeesítő remények villantak meg, rövid, hegyes lángokban.

Nagyon egyszerű volt az eljárás

- A neve?
- Bosz.
- Hány éves?
- Harminckilenc.
- Mi a foglalkozása?
- Cigaretta-töltök.
- Az igazat mondja!
- Én az igazat mondom. Tizennégy éve hogy dolgozom. Becsületes vagyok és eltartom a családomat.
- Hol a családja?
- Itt. Ez itt a feleségem. Az ott pedig a fiam.
- Doktor, vizsgálja meg a Bosz családot.
- Igenis.
- Nos?
- Bosz polgár vérszegény. Egészségi állapota közepeszerű. Az asszony fej fájásban szenved és reumája van. A fiu egészséges.

(Folyt. köv.)

Vadonatuj 1/2, 1, 2 literes teljesen felszerelt szikviz és kristály üvegek, 1 drb. szikviztöltő gőmbégép és egyéb szikvizgyári üzemi tárgyak meglepően olcsó árban eladó. — Cim: Egyesült Szikvizgyárak Szatmár.

Most jelent meg
Zsidó dalok
Eisikovits Miksa szerzeményei
Kapható az „UJ KELET” könyvosztályában.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

Csütörtök este 9-kor: Miss Amerika (Sorsz. 391)

Péntek este 9 órakor: Miss Amerika (Sorozatszám 392)

Szombat délután 5 órakor: Borszem Jankó, vagy Az elátkozott hercegnő Gyermekeleodás, uagyon olesó mozi helyárrakkal: egy jegy ára 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Ssz. 393)

Szombat este 9 órakor: Miss Amerika (Ssz. 394.)

Vasárnap délután fél 6 órakor: Miss Amerika. (Rendes esti helyárrakkal. Ssz. 395.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön 5 és 7 órakor: Egy agrelgény naplója.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Fregoli kapitány. (7 felvonásos kalandor történet) Fűszereplős: Raymond Griffith. 8 2 felvonásos barleszk-vígjáték. Helyárrak: 15 és 10 lej.)

A női

Selyem-harionnyák

mindigben utólcéltelenekek

GBL „Edelross”	Lei 400
GBL „Elite”	” 350
GBL „Diamant”	” 310
GBL „Dollár”	” 170

Árja mindent esen elgouált, lobesndü — az jeggyel állított — harionnyákát és meg fog győződni arról, hogy a jó mindig a legolcsóbb.

Utastoon vissza minden utánsabok

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egyszerű 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap.óhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Keresek fűszer, vegyes szakmában jártas segédet. Bőrszakmában jártas előnyben. Csakis elsőrangú munkaerők ajánlatát kérem. Salmón Lázár Ludus.

Tisztelettel értesítem a közönséget, hogy június 15-én ortodox kóser éttermet nyitok Bazán. — Vég sakter Sighisora.

Naponta kétszer, reggel és este garantált kóser tehéntej kapható modern tejjádaságtól hol a tehének állandó orvosi felügyelet alatt vannak. Csecsemők és betegek részére állandóan egy tehéntejt tejt is kapható. — Szíves ajánlatokat „Fiatal és agilis” jellegre a kiadóba kér.

Tíz lakrészből álló ház üzletelhelyiséggel, kertelhelyiséggel, alkalmas nagy telekkel eladó. Cim a kiadóban.

Bécsi ebédő beregdezés és antik szalon-garnitúra eladó. Cim a kiadóban.

Gyorsírást jó módszerrel olcsón tanítok. Cim Str. Gen. Berthelot (Ótvös-u.) 25.

Gyermeknevelő intézet gazdasági teendők elvégzésére energikus, agilis vezető, vagy vezetőnő keres július-augusztus hónapokra. Pályázatokat fizetési igények megjelölésével a kiadóba kérlek. „Telepvezető” jellegre.

ESZER...
KIAC...
SI...
ELOFI...
Eg...
Fé...
Ne...
Eg...
X év...
192...

Szand

Egy eg...
ndást ho...
Vidrih...
tette első...
tésének eg...
sakkhuzás...
mes...
vasut alk...
vesztik t...

Minék...
len ötlet...
egyéb al...
kálissával...
költségvet...
gazdálkod...
zetéseket...
építeni és...
den grájz...
vali tulság...
cióra, a r...
kon tul, f...
A modern...
tudja, ho...
csak több...
tyuból kih...
üzeme régt...
lengeti kor...
hogy a sz...
munkáját...
tások szisz...
még a libe...
nek szeren...
tömegek é...
nimum ak...
liek száma...
ben kapott...
valamelyik...
maga az...
maga any...
sem gondó...
keket meg...
főllésből...
hanem egy...
nimum pó...
lévő értéke...
portóiját.

Saját b...
nyire nem...
A nemzeti...
összessége...
dott, han...
nagyszerű...
mondva, g...
A vasuti...
fizetésredul...
leméből fa...
belőle az o...
visetők fize...
sulyba tu...
vasut költs...
jön, ezzel...
cséltlen tisz...
megsinyli...
ciót. A fo...
góriájának...
kent vásár...
vetkeztében...
ken. Mit g...
gató, az or...
kereskedelm...
az ujjabb v...
Ma itt a le...
tömegek fo...
lése, az ált...
szerezése és...
amit persze...
nem leépíté...
meléssel leh...